

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szerda 1913. december 10.

280. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Fiume és a magyar levelezés.

Csermely Gyula minapi cikke, amelyben nyelvünk tömörségét és kiváló alkalmosságát bizonyította be a kereskedelmi levelezés lebonyolítására, ösztönzött engem arra, hogy egy nyelvünkkel összefüggő igen fontos gazdasági kérdést tegyek szóvá.

Aki csak némileg jártas Magyarország kereskedelmi és ipari életében, láthatja, hogy szép magyar nyelvünk minő mostoha elbánásban részesül. Egyrészt azért, hogy csaknem teljesen száműzve van a levelezésből, másrészt azért, hogy ami kevés magyar levelet irnak, az a német hatása alatt annyira nyakatekert magyarsággal van írva, hogy az ember elolvasásuk után akaratanul is azt kérdi: milyen nyelven is van ez írva, mert magyarul ugyan nincs.

Hogy a magyar nyelv a kereskedelmi életben oly jelentéktelen szerepet játszik, annak két oka van. Magyarország kereskedelmi életét olyanok teremtették meg, akik a magyar nyelvet nem ismerték. De ez már a múlté, az újabb generáció nem hogy ne tudna magyarul, hanem csaknem a németet is elfelejtette. A másik ok, amely érthetővé teszi ugyan a német nyelv túlyomó használatát, de megokoltá egyáltalában nem, az a sok új idegen vállalat és tisztviselő, a mely ugyszólván féreg Magyarország tésztén. Mert Magyarország érdekeit egyáltalán

A „Tengerpart” tárcája.

A nagy család.

— A soktagu családot Isten áldása kíséri. — A kormány a népnek édes barátja. — Franciaországnak katonák kellene. A sok gyermekkel bíró házastársak gazdagítják az államot.

E szép igazságokat Pierre már az iskolában hallotta tanítója ajkairól és később, ifjúsága minden fázisában, egyre ezt hallotta emlegetni érdemes emberektől, ezt olvasta érdemes lapok hasábjain.

S Pierre nemes, egyszerű lelkű ember né vált. Hosszu haját viselt, mint az apostolok, az arca keskeny volt és sápadt, hiít a szent szavakban, nagylelkű, nemes eszmékben, emberi érzésekben.

Tanító volt s ő is mélyszéges meggyőződéssel véste tanítványai lelkébe az igéket: — A nagyszámu családot Isten áldása kíséri . . . stb.

Majd megnősült és Isten tíz gyermekkel ajándékozta meg.

Miután az államtól csak nyolcszáz frankos fizetést húzott, minden egyes gyermeke születésekor a városka polgármestere ötven frankos pótlékban részesítette s ezt esinos beszéd alakjában adta tudtára.

De a tizedik gyermek születése után

nem szolgálja, mert magyarokká sohasem lesznek. Ezzel a kérdéssel a kis újságcikk keretében bővebben nem foglalkozhatom s itt csakis arra a szomorú dologra akarok rámutatni, hogy szép magyar nyelvünk háttérbe szorításának minő gazdasági következményei vannak.

Szinte hihetetlen, hogy sok magyar kereskedő mily göresösen ragaszkodik a német levelezéshez. Szinte komikumszámba megy, hogy az üzletet magyarul kötik meg és azután németül „bestätigolják.”

Nem egyszer tanúja voltam, amint főnököm telefonice magyarul tárgyalt üzletfelével és behív és németül mondja tollba az igazoló levelet. Már nevetni sincs kedven, annyira bosszantó ez a dolog. Magyar kereskedő, magyar kereskedővel magyarul köti meg az üzletet és azután a levelet németül iratja meg magyar tisztviselőjével.

Azt mondják, hogy a német nyelv sokkal fordultatosabb, sokkal szebben, jobban, udvariasabban lehet németül írni. Hát az lehet igaz, hogy a német nyelvnek sokkal több a kereskedelmi kifejezése, de hát a német nyelv sem lett egyszerre olyan. Hosszu idő kellett ahhoz, hogy a német levelet megírni, míg megszületett a mai kereskedelmi német nyelv. Azt egyenesen tagadom, hogy a magyar nyelv nem volna alkalmas a kereskedelmi levelezésre. Már Csermely Gyula bebizonyította, hogy mennyivel rövidebben, tömörebben lehet magyarul írni, mint akármilyen más nyelven. Hiszen a kereskedőnek legdrágább kincse az idő és míg egy német levelet ír meg, addig akár há-

megsokalták a dolgot s más tanítót kértek Pierre helyébe.

Ő, nem kegyetlen módon bocsátották el. Sőt, egy nagy kocsit adtak szegényes butorzata elszállítására és kegyes szavakkal indították utnak.

— Isten áldása kíséri a nagyszámu családot . . .

Maguk tolták a kocsit a szomszéd községig, új állomáshelyére, de itt egyszerűen be sem bocsátották őket a tanító-lakba.

— Tanítót lártunk, nem pástort, ki egy nyáj gyermeket hajt — mondák.

A szabadban ütöttek sátrat — ott főztek meg a levesüket a szél fuvása mellett s másnap Pierre elindult a préfethez, új állást kérni.

E napon kezdődött odisszeájuk. Az egész kerületben híre járt a soktagu tanító-családnak s mindenütt már eleve kaput zártak előttük. Itt is, ott is felütöttek rozoga sátrak, és verte butoros kocsijuk a prefekturák közelében, állásért könyörögni — hiába!

Husz községet végigvándoroltak, nem volt országút, ahol északon, másnap már délen ne találkoztak volna a különös karavánal. A hosszú haju, sápadt arcú apostolal, hitvesével és tíz apró-cseprő gyerekekkel. Így vonultak át nemádok módjára viharon, esőn, szélén . . . tovább . . . egyre tovább . . .

Itt-ott Pierre, midőn az iskolák mellett

rom magyart küldhet el.

Ujabbán Németországban mindinkább az az irány kezd tért hódítani, hogy a kereskedelmi leveleket mennél egyszerűbben, rövidebben kell írni. Elmarad az a sok semmitmondó frázis, elmarad az a sok hőflichst és gefälligt. Odajutottak tehát a németek, hogy már ők is belátták, hogy mennyire semmire valók azok a szépen kicirkalmazott levelek. S midőn épen a németek akarják reformálni kereskedelmi leveleik stílusát, mi azért nem akarunk magyarul levelezni, mert nem lehet ezen a reformálásra szoruló módon levelezni. Minő nevetséges dolgok és még nevetségesebb ez, ha figyelembe vesszük, hogy a kereskedők jó része már nem is tud rendesen németül és mégis németül ír.

És hogy mennyire összefüggésben van ez a magyar nyelvünkre igen szomorú körülmény egy gazdasági kérdéssel, az kiviláglík az alantiaikból.

A német nyelvhez göresösen ragaszkodó kereskedők német embereket hoznak be az országba. A német fiuk elveszik a magyaroktól, idegen állampolgárok a magyar állampolgároktól a kenyeret. Német fiatal emberek özönlik el az országot, a magyar fiuk meg nem kapnak állást, mert nem tudnak jól németül. A német fiu, ha mást nem tud, mint az anyanyelvét, egész nyugodtan bejöhet Magyarországra és itt tárt karokkal fogadják. Nem kívánnak tőle semmi előképzettséget, elég ha német. A magyar fiu tudhat akár franciául, még sem kap állást, mert a németben gyenge. Ez az egyik

elhaladtak, kihallotta, amint a gyermekek odabenn elnyujtva szótagolták:

— A nagy-számu csa-lá-dot Is-ten áldá-sa ki-sé-ri . . .

Az ablakon kitekintők pedig nevettek a furcsa tanítón, aki ennyire átlépte a népesedés elnézhető határát.

Közeledett a tél. Pierre és kis karavánja már kóbor cigányokhoz voltak hasonlók, annyira lerongyolódtak.

Végül egyik szegényes községben állás-hoz jutott.

Csendőrök fedezete mellett ment elfoglalni új otthonát, melynek homlokzatán ott ragyogott a három szó: Szabadság, egyenlőség, testvériség!, de melynek ajtaja előtt ellenséges tümegvárta.

— Tízgyermekes embert helyeztek ide — zugolódta.

— Ez tanítsa erkölesre gyermekeinket ?

— Szegény !

— Gyalázat !

— Miből fognak megölni ! Tönkreteszik a falut ?

— Cigányok !

— No csak jöjjenek.

És jöttek. Szegénykezeve, a tíz gyerek félve bujt a csendőrök mögé s a fahubeliak szitkozódva, ökloikkal fenyegetőztek feléjük, átkozva a nagyszámu családot.

Leon Frapié.

oldala az éremnek.

Milyen nagy fontossággal van az a körülmény, hogy a külföld keresse a magyar alkalmazottakat. De miért vegyen fel a német cég magyar tisztviselőt, amikor Magyarországba ugyis nyugodtan irhat németül. Fogyasztó ország vagyunk. Megkövetelhetjük tehát, hogy az, aki el akar nekünk valamit adni, velünk magyarul levelezzen. Miért nem tesszük tehát? Ezernyi magyar adnánk egy biztos kenyeret, míg így?

Erre a kérdésre most Fiume szempontjából válaszolok. A magyar államnak milliókba kerülő Fiumében, amely a magyar kereskedelemmel annyira összefügg, a tisztviselők nagyon jelentékeny része német. S miért? A magyar kereskedők azt hiszik, hogy Fiume már külföld, ide már nem is szabad magyarul írni. Hát ebben a Fiumében, amely annyi pénzünkbe kerül, nem is szabad másképp írni mint magyarul. Minden magyar kereskedő tartsa legfontosabb kötelességének, hogy megkövetelje, hogy vele fiumei szállítója magyarul levelezzen.

Mert így Fiumében a magyar fiúk állást nem kapnak és a Fiuméba befektetett tőke hasznát az idegenek fölözik le.

A legnagyobb magyar szállító cég, melynek tulajdonosai magyar nemesek, fiumei fiókja 40 tisztviselője között 3—4 a magyar, a főtisztviselők és főnökök között pedig egy sincs magyar. Van egy másik szállító cég, 70 hivatalnokja között 4—5 a magyar és a magyar levélre azt válaszolja, hogy „kérjük, sziveskedjék velünk németül levelezni, mert a vezetőség nem tud magyarul.“ Vagy, mint nem rég olvashattuk, egy cég visszaküldött egy magyar rendelő levelet, hogy neki németül írjanak. Ha az egyik cég nem akar magyarul levelezni, tessék a másikhoz fordulni. Van itt elég cég, ahol magyar tisztviselőt is foglalkoztatnak, legalbb néha-néha legyen a magyar tisztviselőnek alkalma magyarul levelezni.

Legjobban jellemzi az itteni állapotokat egy magyar vállalat igazgatójának kijelentése: „Kérem, hozzánk naponta 20—30 ajánlat érkezik és én nem tudok a magyar fiuknak állást adni, mert nem tudnak németül!“

Mesterséges uton tartják fenn a magyarok a német levelezést és a magyar fiuk nem kapnak állást.

Még egyet: A fiumei olaszok elvégzik a magyar kereskedelmi iskolát, megtanulnak magyarul. Megkedveltetjük az olaszokkal a magyarokat és mire kikerülnek az életbe, sajnálattal látják, hogy mennyi hiábavaló időt fecsértek el a magyar nyelv tanulásával. Annak semmi hasznát sem vehetik. Németül kellene tudni, hiszen a magyar cégek is csak németül leveleznek.

Magyar kereskedők! Nem a sovinizmus megindítója a mostan megindult széleskörű mozgalomnak, — hanem a kenyér. Irjuk meg leveleinket magyar nyelvünkön és egyszerre több ezer magyar magántisztviselőnek adunk kenyeret.

N. M.

—o—

Kedves Jézuska, kérlek,

adj nekem karácsonyra Fay-féle valódi sodeni ásványpasztillát, mert télen mindig meghűök és a pasztillák nagyon jók ez ellen. Te tudod bizonyosan, hogy melyiket gondolom: azt, a melyiken rajta van a Fay név. Papa azt mondja, hogy ez igazán a sodeni gyógyforrás vizéből készül, a melyből ő is ivott tavaly, a mikor beteg volt. Fay valódi sodenijének ára csak 1.25 kor. Különös ismertetőjele: a Fay név és fehér ellenőrszalagon Soden község polgármesteri hivatalának igazolása.

Kőrösi Bélát letartóztatták.

Toloncuton hozzák Konstantinápolyból.

Ki nem ismeri Kőrösi Bélát, a hirhedt szélhámost? A Tengerpart olvasói bizonyára emlékeznek még rá, hiszen a tavasszal elég bőven ismertettük azt a nagystilű csalást, amit Abbáziában követett el.

Kőrösi Béla, aki — tudvalevőleg — fiumei származású, hiszen atyja sokáig itt élt és mint a gimnázium igazgatója, általános tiszteletnek és becsülésnek örvendett, — a f. év elején egyszerre Fiumében termett és tele szájjal hirdette, hogy egyenesen a balkán haretérről jön, ahol mint egy nagy magyar lap tudósítója volt jelen. Elegáns, előkelő fellépésével és hatalmas svádájával még a Szabad Liceum vezetőségét is megtevesztette. Kőrösi Béla a Szabad Liceum égisze alatt felolvasást tartott a Balkánról és — el kell ismerni — soha szánalmasabb szereplést nem láttunk.

Fiumei tartózkodása alatt működött a susáki orfeumban Bózvály Magda, a pöréről híres táncosnő, akit szintén behálózott a mézes modoru iparlovag, aztán a szerelmes leány bizalmát arra használta fel, hogy ellopja és elzalogosította az ékszereit. Bózvály Magda csak a zálogcédulát kapta vissza, de azért futni engedte a csalót.

Ekkor Abbáziába tette át székhelyét, a hol már egyéniségének megfelelő nagyobb dolgot produkált. Magába bolondította Westphalen Irént, a Villa Iréne tulajdonosnőjét, ami a szerencsétlen nőnek 55.000 koronájába és rengeteg kellemetlenségébe került. Mikor az 55.000 koronát már kiesalta a hiszékeny nőtől, akit házassági ígérettel hitegetett, sőt a pénz nagy részét már el is játszotta a Casinóban, Westphalen Irénnek hirtelen Milánóba kellett utazni. A szélhámos, akit az asszony a penzio üzletvezetőjeként szerepeltetett, a tulajdonosnő távollétében bérbe adta a penziót, a bérösszeg első részletét zsebre vágta, aztán összeszedte a berendezés értékesebb ingóságait és egy barátjával Monte-Carlóba szökött.

A pénznek természetesen hamarosan a nyakára hágott és ekkor hirtelen Budapesten termett. Ott is folytatta a régi mesteriségét, de itt bele esett a hálóba. Egy urnőnek csapta a szelet, tőle is kiesalta a pénzt, de az asszony észre tért, feljelentéssel fenyegetődzött, aminek elejét veendő, az iparlovag gyorsan nőül vette.

Ekkorra azonban nagy bajok lettek Abbáziában. Jelentkezett az új bérlő, de Westphalen Irén természetesen nem volt hajlandó kimenni a villából. Pörre került a dolog, ám a bíróság az asszonynak adott igazat. Ekkor a becsapott bérlő is, Westphalen Irén is a szélhámos Kőrösi Béla ellen fordult, megbízásukból egy abbáziai ügyvéd Budapestre utazott azzal, ha a család nem rendezi az ügyet, megteszi a feljelentést.

A család úgy oldotta meg a gordiusi eseménst, hogy Kőrösi Bélát, aki ekkor egy napos férj volt, tébolydába záratta. Kőrösi ott sem tagadta meg magát. Egy bácskai családot, melynek egy tagja a tébolydában volt, 200 korona erejéig becsapott. Az orvosok közben kijelentették, hogy Kőrösi Béla nem örült és a felügyeletet is megszüntették. A hirhedt legénynek legelső dolga természetesen az volt, hogy megszökött.

Pár nap múlva már megjelent a tör-

vényszék körözése, de ekkor Kőrösi Béla már Konstantinápoly járdáját taposta. Talán sohasem került volna elő, ha ott is elő nem tört volna a — Kőrösi Béla. Csalt, lopott, szélhámoskodott addig, amíg a rendőrség rá nem tette a kezét. Minthogy formális feljelentést senki nem tett, a rendőrség mint alkalmatlan idegent kiutasította és átadta az osztrák-magyar nagykövetségnek. A nagykövetség az Osztrák Lloydnak éppen Triesztbe induló Palacky hajójára rakta a nagystilű szélhámost és egy kavasz kíséretében haza küldte.

A hajó tegnap érkezett meg Triesztbe, ahol a rendőrség nagyon vendégszeretően fogadta tiszteletreméltó földinket. Kijelentette, hogy letartóztatja, mert a cselekményt, ami miatt körözik Abbáziában, tehát osztrák területen követte el és ügyének elbírálására a trieszti törvényszék illetékes. Ezek szerint tehát Kőrösi Béla-hoz hosszú ideig nem lesz szerencsénk.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fejeséges család távollétében hétköznapiokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papírgvár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki beépőjegyeket.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

—o—

— Személyi hir. Némethy Károly dr. belügyi államtitkár tegnap Abbáziába érkezett. Az államtitkár ma délután meglátogatja Wickenburg István gróf, kormányzót, akivel több fontos városi ügyben fog tárgyalni.

— A kormányzó utazása. Wickenburg István gróf kormányzó tegnappra tervezett utazását pár nappal elhalasztotta.

— Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gyulai Béla fiumei áll. főgimnáziumi tanárt a IX. fiz. osztály 3. fokozatába rendes tanárrá nevezte ki.

— Kormányzóék az új szanatóriumban. Wickenburg István gróf és neje szül. Pücker-Limpurg Zsófia grófnő ma megtekintették a via Pomerion épült új szanatóriumot.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Zuzulich Pál fiumei törvényszéki napidíjast a fiumei törvényszékhez irnokká, — Wickenburg István gróf kormányzó Szvat Mihály hivatalozgat kormányzói kapussá nevezte ki.

— **A kormányzó nem fogad.** Wickenburg István gróf kormányzó egyéb irányu elfoglaltsága miatt a magánfelek holnapi szerdai fogadása elmarad.

— **Összeütközés a fiumei vonalon.** — Szombaton délután Károlyváros állomáson a 43. számú tehervonat beleszaladt egy tolató mozdonyba. Az összeütközés — szerencsére — már lassu menetben történt és az idejében figyelmeztetés lett személyzet is gyorsan legrált, így emberéletben nem esett kár, de a tehervonat három kocsija teljesen összetört. Az összeütközés hibás rendezés következménye, mert a forgalmi hivatalnok csak akkor állította tilosra a szemafort, mikor a mozdony már áthaladt rajta. A hivatalnokot, aki családos ember, a zágrábi üzletvezetőség táviratilag felfüggesztette állásától. A romokat nagy gyorsasággal eltávolították és a 6 órakor Fiuméből elindult gyorsvonat már akadálytalanul haladt keresztül Károlyváros állomáson.

— **Egy költő sirja.** A fiumei olaszág néhány hónappal ezelőtt gyűjtést indított, hogy az egykori népköltőnek Schittar Máriónak méltó siremléket állíttathasson fel. A szükséges összeg hamar befolyt s ekkor pályázatot irtak ki a siremlék megépítésére. Schittar Mário díszes siremléke már elkészült s december 21-én, délután 3 órakor fogják leleplezni a cosalai temetőben.

— **Veszedelemes földomlás.** A valsugneri úton, ott, ahol az ut a felső Belvedere felé kanyarodik, nemrég robbantásokat végeztek, miáltal a talaj több helyen meglazult s tegnap a minapi esőzés következményeképpen nagy darabon leomlott. A leomló kő és földtömeg rászakadt egy istállóra, amelyben két koosis tartózkodott öt lö közelében. Az istálló teteje nagy reccogás-roppogás között beszakadt s maga alá temette a koosisokat és a lovakat. A két koosis szerencsére csak könnyebb természetű horzsolásokat szenvedett, de a lovak közül kettőt agyonnyomtak a törmelékkel és tetőgerendákkal. A kár körülbelül 8000 korona.

— **Végtárgyalás a katonaszabadítók ellen.** Ma délelőtt 9 órakor kezdődött meg a helybeli törvényszéken a végtárgyalás Blazevics József és Katnich Nicolina katonaszabadítási ügyében. Mint emlékeztetés Katnich Nicolina nagy mértékben foglalkozott katonaszabadítással s hogy ezt könnyebben végezhesse megvesztegette Blazevich Józsefet, a városi katonai ügyosztály vezetőjét és Mavrinac János tengerészaltisztet. Néhány év alatt igen sok ifjút kiszabadítottak s ezektől, illetve ezek szüleitől tekintélyes összegeket kaptak. Mavrinacot ez ügyből kifolyólag Pólában már elítélték két évi fegyházra. A mai tárgyaláson két fegyveres haditengerész között ült s a tárgyalás egész ideje alatt igyekezett tisztázni magát a vád alól, azt hangoztatva folyton, hogy ártatlanul ítélték el. Blazevich József s Katnich Nicolina ellene vallanak. Ami az ő bűnösségüket illeti, beismerik a katonaszabadítást, csak az összegek nagysága dolgában tagadnak. A törvényszék egész délelőtt csak tanukat hallgatott ki. Délben az elnök elhalasztotta a tárgyalást s folytatását délután 3 órára tűzte ki.

— **Meglopták a cukrászdában.** Tegnap este félhatkor megjelent a rendőrségen Vidich Johanna seurignei háztulajdonosnő, a ki bejelentette, hogy a Demarmels-cukrászdában vásárlás közben ellopták 130 koronát tartalmazó pénztárcáját.

— **Ujabb szerencsétlenség a Danubiusban.** Ma délben ujabb szerencsétlenség történt a Danubius gyárban. A páncélműhelyben a gépszíjakat javították, miközben egy kalapács leesett és Zsirai Kálmán 21 éves páncélmunkás fejére zuhant. Zsirait, aki súlyos sérülést szenvedett, szállították a kórházba.

— **A beesület áldozata.** Kornfeind József 17 éves biztosító társasági pénzbeszedő szombat este eltűnt Via Munkácsyn levő lakásáról. Leveléket hagyott hátra, melyekben jelzi, hogy a tengerbe öli magát. Kornfeind József szombaton mintegy 1600 koronát szedett össze s mával az irodában már nem adhatta le az összeget, haza vitte, ahol újból össze akarta számolni. Nyomban észrevette, hogy 150 korona hiányzik a pénzből. Ujra meg újra megszámlálta a pénzt, de a 150 korona nem került elő. Nem tudta, hogy elvesztette, elszámította, vagy helytelenül jegyezte-e be az összeget és nem talált rá módot, hogy magát a beestelenség gyanúja alól tisztázhassa. Ezért inkább a halált választotta, amint azt hátrahagyott leveleiben megírta. A rendőrség mindenféle keresi az eltűnt ifjút.

— **A Danubius-gyári multság.** A Ganz-Danubiusgyári magyar munkások műkedvelő köre szombaton este tartotta meg a kantridai Horvát-féle vendéglőben általunk jelzett multságát, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. Emelte az est fényét Wickenburg István gróf kormányzó megjelenése, aki titkárával Crouy-Chanell gróffal jött el. A bejárónál Vidor Ede főrendező, a multság lelkes és fáradhatatlan előkészítője fogadta rövid beszéddel a kormányzót, a ki azután Kaplanek és Ferdinánd Danubiusgyári igazgatók kíséretében elfoglalta a számára az első sorban fentartott helyet. Azután Pölczbauer Ede, a műkedvelő kör elnöke mondta el megnyitó beszédét; vázolta a kör hivatását, hozzátevén, hogy a multságok és szórakozások pénztári fölöslegét — mely mint utóbb az összeszámlálásnál kiderült, szombat este is kitett közel kétszáz koronát — szegény gyermekek felruházására fordítják. Andor Jenő sikerült konferálása után Johanidesz János énekelte kellemes hangon néhány magyar dalt, majd Wagner Gyula monológja és Lenti Ferenc kupléi következtek. Minden egyes szám után lelkes taps hangzott fel. A műsort a „Holdkórosok“ című egyfelvonásos bohózat zárta be, melyben különösen Marzac János, Wagner Gyula és Stallenberger Ferenc tettek ki magukért.

A műkedvelő előadás után a kormányzó eltávozott, majd megkezdődött a tánc, mely csak reggel hat órakor ért véget.

— **Rablóbanda Fiumében?** Az utóbbi időben történt gyakori betörések lopások arra engednek következtetni, hogy Fiumében egy jól szervezett rablóbanda működik. Néhány napon belül hat betörés történt. A múlt héten a városi zenekar karmesterének D. Andria zenetanárnak a lakásán jártak betörők, azután, mint megintuk, Perich Domonkos lakásába. Zepuder Anna trafikjába törték be. Perich kárára 4000 koronát vették el. Betörés történt még az épülő új Fenice-színházban is, ahonnan egy munkafelügyelő néhány ruhadarabját vitték el. Tegnapelőtt délután az Európa-szállodába látogattak el a betörők s munkájuk eredménye gyanánt négy telt bőröndöt vettek el a személynél kárára. A rendőrség szükségesnek látta, hogy egy kis razzíát tartson. A razzia a szombatról vasárnapra virradó éjjelen folyt le s eredménye az, hogy elfogtak mint egy 20 csavargót. A csavargók között néhány gyanús is van, ezeket vallatják most.

— **Megszökött a kényszerházasság elől.**

Egy trieszti kereskedőhöz a minap beállított egy 20 év körüli magas termetű, jobban öltözött leány, aki munkát kért. A kereskedő felvette őt háziutendők elvégzésére, de napközben azt konstataálta, hogy a leány még a seprüt sem tudja tartani kezében. Erre fel akart mondani neki, de a leány sirva fakadt s kérte, hogy ne bocsássa el, mert akkor öhen pusztul. A kereskedő kérdéseire elmondotta, hogy Fiuméből jött, ahonnan nagy-néje rossz bánásmódja miatt megszökött. Másnap megjelent a kereskedőnél egy idősebb uriember, aki leaófolta a leány meséjét. Mert az az ő leánya volt, aki azért szökött meg, mert férjhez akarták adni egy olyan fiatalemberhez, akit nem szeret. A kétségbeesett apa természetesen megőrült, amikor leányát megpillantotta s boldogan vitte haza a szökevényt.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében a december 1-étől 7-éig terjedő héten bárányhimlőben és vörhenyben 2—2, difteritiszben 4, ragályos fülmirigyben 4, trachomában 1 megbetegedés történt. A kórházba négy trachomás és egy hastifuszos beteget szállítottak.

— **Betörők az osztériában.** A Calle dei Rettorin levő Al Teatro című korcsmába a szombatról vasárnapra virradó éjjelen ismeretlen tettesek betörtek. A betörők csupán néhány koronát találtak, mert a korcsmáros estéuként hazaviszi a napi bevételt s csak annyit hagy a korcsmában, amennyire az esetleges másnapi pénzfelváltásokhoz szüksége van.

— **A kikötőből.** December. 6—7. Érkezett: Split osztrák gőzös Makarskából, üresen; Franconia angol gőzös Newyorkból, 490 láda géppel, 1200 hordó olajjal, 504 darab rézzel és 1300 zsák faszeggel, Deák magyar gőzös Glasgowból, 2368 láda géppel, 1000 darab téglával, 50 tonna vassal, 400 hordó olajjal és 160 hordó gyantával.

Indult: Onda olasz gőzös Londonba, 3870 tonna cukorral, 80 hordó benzinnel; Maria olasz gőzös Kalkuttába, 3950 tonna cukorral; Gallipoli olasz gőzös Velencébe, 50 tonna cukorral, 20 tonna parafinnal és 20 tonna torpedóval; Split osztrák gőzös Makarskába, 10 tonna fával, 60 üres hordóval és 20 tonna vegyes áruval; Baltico osztrák gőzös Konstantinápolyba, üresen; Marco Antonio olasz gőzös Sebenicoba, üresen.

December 10. Érkezett: Szerényi magyar gőzös Methilből, 4500 tonna kőszénnel, Rákóczi magyar gőzös Marseilleből, 14.000 láda narancssal, 300 zsák maggal, 80 hordó olajjal, 120 hordó festékkel és 30 tonna vegyes áruval.

Indult: Teodoros görög gőzös Konstantinápolyba, üresen; Gilda osztrák gőzös Triesztbe, 100 tonna cukorral, 10 tonna fával és 30 tonna üvegáruval; Lodovica osztrák gőzös Philadelphiába, 1470 tonna magnesittel; Anna olasz gőzös Palermóba, 560 tonna fával; Tirol osztrák gőzös Szmirnába 650 tonna cukorral, 70 tonna rizszel, 50 tonna fával és 90 láda üvegáruval; Zichy magyar gőzös Valenciába, 390 tonna fával, 70 tonna cukorral, 50 tonna fával és 90 tonna üvegáruval; Zichy magyar gőzös Valenciába, 390 tonna fával, 70 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 40 tonna parafinnal és 20 tonna ásványvízzel.

— **Abbázia idegenforgalma.** Ez év elejétől dec. 3-ig érkezett Abbáziába 47.929 fűrdővendég és 8976 átutazó, összesen 56.905 személy. Nov. 27-től 3-ig 231 vendég érkezett. Dec. 3-án a jelenlevő fűrdővendégek száma 757 volt.

— **Az elhagyott gyermekekért.** Kőszegi Sándor belügyminiszteri tanácsos ma reggel Fiuméba érkezett, hogy a gyermekvédelmi törvény életbeléptetéséről az illetékes tényezőkkel tárgyaljon. Ez a törvény az elhagyott és árva gyermekek ügyét szolgálja, tehát nem azonos a már általunk is ismeretett patronázsszal, amely a züllött gyermekek megmentését célozza és ugyancsak most hozzák be Fiuméba. A gyermekvédelmi törvény a legközelebbi napokban Fiuméban is életbe lép.

Kőszegi miniszteri tanácsos előzetes megbeszélést folytatott a nővédő egyesülettel, illetve ennek elnökével, Wickenburg Istvánné grófnéval, mert a törvénynek kapcsolatos társadalmi feladatokat — minden valószínűség szerint — a Nővédő egyesület fogja magára vállalni. A miniszteri tanácsos a kormányzóék kíséretében ma délelőtt megtekintette a nővédő egyesület helyiségét és kijelentette, hogy az a gyermekvédelem céljainak teljesen megfelel.

— **A Voce panasza.** A Voce del Popolo — mint ismeretes — több ízben vehemensen neki rugtatott a törvényes intézkedéseknek, aminek az a szomorú következménye lett, hogy a lapot néhányszor lefoglalták. Voceék erre gondoltak merész és nagyot és a belügyminiszternél bepanaszolták — a határrendőrséget. Ma érkezett le a belügyminiszter válasza, aki arról értesíti a Voce-t, hogy panasza alkalmatlan az elintézésre, mert a lefoglalás a bíróság intézkedésére történt, ami — tudvalevőleg — nem tartozik a belügyminiszter hatáskörébe.

— **A patronázs.** A patronázs felállítására ügyében serényen folynak az előmunkálatok. Halász Zoltán dr. törvényszéki bíró, aki a patronázs védelme alatt álló gyermekek ügyeiben fog itélkezni, nagy ambícióval készíti elő a szükséges anyagot és legközelebb már formális javaslatát is be fogja terjeszteni.

— **Baleset a szabadkikötőben.** Lonzarich Tamás 34 éves napszámos tegnap néhány társával együtt vasuti kocsikat tolt a szabadkikötőben. A munkát hirtelen éles jalkiáltások szakították meg. Lonzarich bal keze két ütköző közé került, amelyek három ujját teljesen összelapították. A szerencsétlen embert a kórházba szállították.

— **Városi színház.** Vasárnap és hétfőn este a „Principe di Pilsen“ c. operettet adták. Ez a darab amerikai eredetű, amit azonnal elárul a bizarr zene, tarka-barka kiállítás és szedett-vett cselekmény. A Lombardo-társulat tagjai azonban derekasan megfélemltek szerepeiknek, jól énekeltek, táncoltak, ugrándoztak, bolondoztak és füttyültek, mert ebben a darabban minden előfordul. Az ünnepnap publikum pedig tapsolt lelkesen, éljenezte a színpadra behozott amerikai csillaglobogós zászlót és a hamar kedvencévé avatott Pozzi kisasszony minden egyes számát megismételtette. Kedden: „Amor di principi“-t a B. turnusban, szerdán a „Párisi apacsok“-at az A. turnusban adják. Mindkét darabot jó hírnév előzi meg.

— **Vallássértő részeg.** Tegnap reggel a kapucinusok zárdájából Tersattora az évenként szokásos körmenet szintén elindult a katonai zenekar részvétele mellett. Mikor az ájtatos körmenet a susáki hid elé ért, a hid mellett lévő „Dobra mamica“ (jó anya) címzetű koreszmából egy alak oda rontott az oltári szentséget vivő páter Bernardin kapucinus rendtartományi főnök elé és meg-

ragadva az öreg szerzetes karját, durva hangon azt kiáltotta feléje:

— Ne siessen olyan nagyon tisztelendő ur, én az unokafivére vagyok szent Johannának!

A pap ki akarta szabadítani magát a részeg ember markából, de tekintve, hogy csak egyik keze volt szabad, ez sehogyan sem sikerült. A kínos jelenet szerencsére hamar véget ért, mert egy rendőr meglátta a részegét és elváltította őt a paptól, bekísérte a közeli rendőrszobába. Megindult elene az eljárás.

— **A cirkvenicai rablás.** Megirtuk a minap, hogy Cirkvenicán egy rabló megtámadta Koreiak Sándor szállótulajdonost, megkötözte a megrémült embert, azután kivette a zsebéből a páncélszekrény kulcsait és 3110 korona értékű pénzt és ékszert lopott ki a kasszából. Ma azt jelentik Cirkvenicából, hogy elfogták egy embert, aki igen gyanús. Vallatásra vették, de eddig semmit sem tudtak a terhére megállapítani.

— **Két kocszi között.** Oranich Lujza 57 éves varrónő tegnap Terzattón két egymás mellett haladó társzeker közé került, amelyek a mellén és hátán súlyosan megsebesítették. A szerencsétlenül járt asszonyt a kórházba szállították.

— **A Szegő szanatóriumba** a következő vendégek érkeztek: Altmann Andor Budapest, Korfusz Vilmos Budapest, Simonyi Béla főispán Zimony, Korányi Béla Budapest, Szerdahelyi László Kőszeg, Horváth Sándorné Budapest, Landsmann Margit Bécs, Barros Pál ezredes Trencsén.

— **Éjjeli támadás.** Benato János 34 éves belvedere lakos tegnap késő éjjel hazafelé tartott mulatozásából. Egy sötét mellékutcán hirtelen eléje toppant egy magas, robusztus ember, aki lefogta a karjait, azután hétszer megszurta zsebkéssel. A támadó a tett után elmenekült, Benato pedig a kórházba sietett, ahol megállapították, hogy sebei szerencsére nem súlyosak. A rendőrség nyomozza a tettest.

— **Utközben.** Tegnap Methilből jövet 4500 tonna kőszénrel Fiuméba érkezett a Sztéryni magyar gőzös, amelynek kapitánya bejelentette a révhivatalnak, hogy egy Scotselyke Glasgow felirású gazdátlan csónakot talált a tengeren. Utközben a hajó szénraktárában tűz keletkezett, amelyet szerencsére hamar eloltott a hajó személyzete.

— **A kocszi alatt.** Jercevicz Mária 48 éves kocsis tegnap a via Simonettin saját kocsijáró leesett s a kerekek alá került, amelyek súlyos sérüléseket ejtettek rajta. Beszállították a kórházba.

— **A kalandornő.** A napokban a rendőrség — mint megirtuk — letartóztatta Spindrich Ljubica 25 éves kalandornőt, aki ellen 35 koronás rablás miatt feljelentést tettek. A rendőrség távirati információkat kért a kalandornő felől különböző városok rendőrségétől s tegnap már egy sereg válasz érkezett, amelyek szerint Spindrich Ljubica már éveket töltött fogházakban és börtönökben.

— **Az elégett gőzös menekültjei.** Mint Gibraltárból jelentik, a Cunard társaság Pannonia gőzöse az Atlanti-óceánon elégett Balmes spanyol gőzös 101 megmentett utasával pénteken odaérkezett.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A gyémántbányák, dráma. Utána beszélő mozi.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **A Franconia elindult.** Ma délelben indult el kikötőnkől a Cunard társaság Franconia gőzöse. Elment vele az első osztályon 4 utas, a második osztályon 38 felnőtt és 17 gyermek, a harmadik osztályon pedig 488 felnőtt és 173 gyermek.

Berlin-szálló Budapesten. A fővárosi élet újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami legmagában garancia a szálló előkelő, szakszerű vezetésére.

TŐZSDE.

	Dec. 6 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	834.75	837.50
Oszták hitelrészvény	532.75	534.50
4%-os koronajáradék	82.80	83.35
Oszt.-magy. államvasut	705.50	706.—
Jelzálogbank	431.50	433.—
Leszámitóbank	515.50	516.—
Hazai Bank	289.25	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	527.—	529.—
Rimamurányi	646.50	650.—
Salgótarjáni	739.—	736.—
Közuti Vasut	624.—	625.—
Városi Villamos	344.50	345.—
Adria	571.—	—
Déli Vasut	104.—	—
Magyar Cukoripar	2690.—	—
Rizsgyár	3650.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (30 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.47	11.47
Búza májusra	11.48	—
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisra	8.79	8.73
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.50	7.53
Tengeri májusra	6.48	6.53
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszták hitelrészvény	633.50	634.—
Magyar hitelrészvény	838.—	837.25
Oszták magyar államvasut	706.25	706.—
Déli Vasut	—	103.—
Alpesi	811.25	809.—
Skoda	790.—	789.—
Oszt. koronajár.	83.85	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kötések átlagárt.
Fiumei 4%-os kölcsonköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficiente“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„uj“	1000.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	283.—
Navigazione Libera Triest	610.—
Oszták Lloyd	599.—
Stabilimento Tecnico	9900.—
Ampelca Szeszpároló Rt.	420.—
I. Trieszti Rizsgyár	650.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	447.—
Spalato Portland Cement	371.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap,	802.—
Riunione Adriatica	3570.—

„ALLA BORSA“ vendéglő, Via delle Pile 2. (Palazzo Modello)

Ujjonnan átalakított helyiség, finom olasz és német konyha, kitérő dalmát Opolo és Lissa, valamint istriai, terranoi és refosco borok csapon. Nagy választék palackborokban. Olaszországi s helyi készítményű hideg felvágottak.

Havi előfizetés napi 1-szeri étkezésnél 42 kor.
" " " 2- " " " 80 "

GIRASOLE M. T.
tulajdonos.

Értesitem Fiume n. é. közönségét, hogy — **tyukszemirtó és masszázsműtermet** — nyitottam.

Sok évi eredményes munkásságom különböző helyeken, mint pld. az „Ilona“ és „Quarnero“-fürdőkhöz és Abbaziaiban, garancia arra, hogy m. t. klienseimet a legjobban és legpontosabban fogom kiszolgálni.

Számos látogatást kér **Jandricek Gjuro**
Fiume, Via del Fosso 5., II. Telef. 14-81.
Fogadó órák d. e. 10—12 s délután 3—5-ig.

Távirat — Telefon.

A delegáció.

BECS, dec. 9. A magyar delegáció ma Láng Lajos elnöke mellett teljes ülést tartott. Elsőnek Berehtold gróf külügyminiszter szólalt fel, aki felelt Apponyi multkori interpellációjára. Elismerte, hogy az expozé néhol hiányos, ámde — kérdezte — hol az a diplomácia, amely teljesen nyíltszívű? Ismertette a monarchia szerepét a balkán háborúban. Az első balkán háborúnál arra törekedtünk, hogy a vérontás elkerülhető legyen, a másodiknál pedig a háború kitörését igyekeztünk megakadályozni. A monarchia azt ajánlotta Bulgáriának, hogy teljesítse Románia követelését, de Bulgária nem fogadta meg a tanácsot. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Andrássy jzjindítványozza, hogy mivel az interpelláló Apponyi nincs jelen, egyelőre ne döntsenek a tudomásvétel kérdéseiben. A többség azonban a választ tudomásul vette.

Következett a külügyi költségvetés, a mit Nagy Ferenc ismertetett. Az előadó Károlyi Mihály szólalt fel, aki rendkívül vehemensen és erőteljes szavakkal ostromozta külpolitikánk vezetését. Felsorolta a rossz informáltságot, a következetlenséget és azokat az okokat, melyek miatt összes balkáni barátainkat elvesztettük. A hármasszövetségről kijelentette, hogy fegyverkezési mániában szenved, ennek pedig az az oka, mert a hármás antante állandóan sakkban tartja. Mikor Károlyi azt fejtette, hogy Törökország összeomlását a belső zűllötség okozta, Lovász Márton közbe kiáltott:

— Éppen úgy, mint nálunk!

Tisza István idegesen felkapta a fejét, látszott, hogy valamit mondani akar, de aztán elfordult és nem felelt.

Károlyi után Berzeviczy kezdett beszélni.

A delegációk munkarendje.

BUDAPEST, dec. 9. Tegnap délután valamennyi magyar delegátus Bécsbe utazott, Harkányi, Teleszky és Hazay miniszterek szintén elutaztak. Tisza miniszterelnök ma reggel érkezett Bécsbe.

A delegációk e hét minden napján üléseznek, azután pedig szünet lesz az utolsó ülésig.

A trónörökös pár utazása.

BECS, dec. 9. Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje, Hohenberg Zsófia hercegnő, ma reggel Krubenitzbe utaztak, ahonnan csak karácsony táján érkeznek vissza.

A bíróságok szaporítása.

BUDAPEST, dec. 9. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte a budapesti bíróságok szaporítását. Az erről szóló törvényjavaslatot legközelebb a képviselőház elé terjeszti Balogh igazságügyminiszter.

Szabadságolják a póttartalékosokat.

BECS, dec. 9. A közös hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melyben az 1912. évben tényleges szolgálatra besorozott és még most is szolgáló póttartalékosokat véglegesen a nem tényleges állományba helyezi.

Sikkasztó hivatalnok.

BUDAPEST, dec. 9. Gerbeaud udvari eukrász bejelentette a rendőrségen, hogy Schuster nevű hivatalnok a ötezer koronát sikkasztott és megszökött. A rendőrség kéri a sikkasztót.

Elegans butorozott szoba kiadó
villanyvilágítással, esetleg fürdőhasználat-
tal. Cim a kiadóhivatalban.

A boszniai vasutak.

BECS, dec. 9. A Bodenkredit-Anstaltban holnap kezdődnek a tanácskozások a boszniai vasutak finanszírozásáról. Egyelőre az építési költség első részletének fedezéséről lesz szó.

A gyilkos káplán pöre.

NEWYORK, dec. 9. Schmidt káplán, ki annak idején Annüller Anna nevű magyar származású barátnőjét meggyilkolta, tegnap került a bíróság elé. A vádlott ingerülten kiáltotta a bírák elé, hogy ő beszámítható elmeállapotban követte el a gyilkosságot. Itéljék el, mondotta, de hagyjanak már neki békét.

Nagy bányakatasztrófa.

RYBNIK, dec. 9. Az Emma-tárnában kitört tűz miatt megindult mentési munkánál eddig tizenhat elégett holttestet hoztak elő. A második keresésnél még három életben lévő bányászt találtak meg.

Pankhurst asszony Londonban.

LONDON, dec. 9. Pankhurst asszony ma reggel ideérkezett. A szufragettek egyenruhás csapata várta a pályaudvaron Pankhurst asszonyt és valóságos diadalmenetben kísérték lakására. A ház körül az egyenruhás szufragettek őrését állították, hogy a rendőrség zaklatásaitól megvédjék harcos vezetőjüket.

Szasszonov utazása.

BERLIN, dec. 9. Szasszonov orosz külügyminiszter Schebeko bécsi orosz nagykövet társaságában Livadiába utazik. Ezt az utazást politikai szempontból nagyjelentőségűnek mondják.

Az osztrák-olasz ellentétek.

MILANO, dec. 9. A Corriere della Sera megvalósíthatatlannak tartja Chiari admirálisnak azt a tervét, hogy Ausztria és Olaszország között felmerülő ellentéteket egy osztrák-olasz liga segítségével egyenlítse ki, mert a lap szerint Ausztria soha sem akarja elismerni az osztrák olaszoknak még a legigazságosabb követeléseit sem.

Emberirtó hóvihár.

NEWYORK, dec. 9. Az éj folyamán Chicagóban és Oregon állam területén óriási hóvihár dühöngött, mely katasztrófális pusztítást vitt végbe. A hóviharnak sok emberélet is esett áldozatul.

Verekedő szokolisták.

ZAGRÁB, dec. 9. Tegnap délután a horvát-szerb szokolisták vendégül látták a napokban Párisban nagy díjat nyert szlovén Szkol-egyesületet. A szerbek és montenegróiak életfésé miatt nagy verekedés támadt a szokolisták majd pedig egy csapat jogpárti diák között. A rendőrség szórta szét a verkedő „testvéreket.”

A kiewi pör végleges befejezése.

PÉTERVÁR, dec. 9. Schablinszky főállamügyész tegnap ideérkezett és kijelentette, hogy a fölmentett Beilis Mendel pörében nem él semmiségi panasszal. A semmiségi panasz emelésének határideje tegnap járt le.

Előzetes jelentés.

Van szerencsém m. t. vevőimet és a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy a Deák Ferenc-fasor 14. száma alatt, a Parigi mozi közelében levő, ujonnan berendezett üzletem legközelebb újból megnyitom. A megnyitás napját a lapok útján, külön fogom közölni.

Tisztelettel

Malvic János.

kereskedő

A francia kormányválság.

PÁRIS, dec. 9. Doumerque elfogadta a kabinetalakításra vonatkozó megbízást.

PÁRIS, dec. 9. A Doumerque-kormány végérvényesen megalakult és pedig a következőképpen: Doumerque miniszterelnök és külügyminiszter, Renault belügy-, Bienvenu Martin igazságügy-, Caillaux pénzügy-, Noulens hadügy-, Monis tengerészetügy-, Viviani közoktatásügy-, Fennand David közmunkaügy, Malvy kereskedelem- és postaügy-, Raynaud földművelésügy-, Lebrun gyarmatügy- és Retin munkásügy miniszter lett. Doumerque miniszterelnök eddig négy-szer volt szakminiszter négy különféle kabinetben. Nagy tudású és munkabíró dél-francia protestáns ember.

PÁRIS, dec. 9. Az ujonnan megalakult Daumerque-kormány ma mutatkozott be a képviselőházban. Poincaré köztársasági elnöknel esütörtökön mutatkozik be az új kormány.

A bolgár választások.

SZOFIA, dec. 9. Amennyire a szobranje választások eddigi eredményei áttekinthetők, a kormány fényes győzelmet aratott. Különös érdekessége a választásoknak, hogy az orosz-barát párt csaknem mindenütt kudarcot vallott. A városokban többnyire a szociálisták értek el jelentős sikereket. A kormány a 204 mandátum közül 123-at kapott, vagyis abszolút többséget az ellenzékkel szemben.

Az új albán fejedelemről.

BERLIN, dec. 9. Jól értesült helyről jelentik, hogy Wied herceg nem utazik Bukarestbe, hanem a karácsonyi ünnepeket családjá körében tölti el. Onnan Potsdamba megy, ahol fogadja majd a fejedelmi koronát felkínáló albán küldöttséget. A herceg azután Németországból egyenesen Albániába utazik.

Kinai forradalom előtt.

BERLIN, dec. 9. A Presscentralenak táviratozzák Pekingből: Ha minden jel nem csal, akkor Kina újabb forradalom előtt áll. Egyes tartományokban növeli a veszedelmet az, hogy a katonaság is fellázadt, mert régóta nem kapott zsoldot. A zendülő katonák nyíltan a forradalmárok pártjára állottak. Mindennap tömeges letartóztatások és kivégzések vannak. A parlament már csak árnyék.

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyvenéves hirnévnek örvendő Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom norvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom cseppecskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlanul gazdag tápanyag alkatrészei aszervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió

tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ezt a készítményt úgy nagy mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számára adják ennélfogva gyermekeiknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer számára rendelik ezen megbízható ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió egy óregnek mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII, akkor egy gyógyszertár útján próbaadagot küldünk.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégek
(Hótes arrivés hier:)

Prasnikar Matthias Laibach	Offiz. K.
Burian Franz Wien	Offiz. K.
Schweitzer Josefine Wien	Offiz. K.
Martin Erich Gráz	Bristol
Löwi Richard Berlin	Bellevue
Rieger József	Bellevue
Rauch Michael Wien	Bellevue
Zoltán Hugó Budapest	Bellevue
Schwarz Benó Budapest	Bellevue
Taubes Henrik M.-Sziget	Breiner
Blumenthal Miklós Zombor	Savoy
Czermak Leó Wien	Union
Stoger József Baden	Securanst.
Oberpeilstein Fanny Wien	Töchterheim
Tyakitz Mátyás Szabadka	Ermina
Pichler J. Budapest	Janette
Sebestyén Arthur Budapest	Janette
Reiss Jenő dr. Budapest	Strand H.
Milenovsky Rudolf Orlova	Landr
Horak Eduárd Widen	Landr
Plehschmidt Gusztáv Wien	Landr
Heimerle Anna Wien	Quisisana
Prasnikar Marie Laibach	Offiz. K.
Gáspár Józsefné Budapest	Schanzer
Waldmann J. Budapest	Strand H.
Goldschein Zsigmond Budapest	Strand H.
Perlusz Béla Budapest	Strand H.
Striber József Wien	Riviera
Farkas József Budapest	Habsburg
Palágyi Lajos Budapest	Habsburg
Havker A. Geisbinger	Habsburg
Spevec Olga Zágráb	Abbazia
Uhrer Eveline Gava	Fischer
Minkovic Ivanika Budapest	Vermes
Tóth Ferenc Szombathely	Securanst.
Horváth Vilmos Szombathely	Securanst.
Milkovics István Szombathely	Securanst.
Vahnlek Olga Budapest	Securanst.
Finka Alexander G.-Szentkereszt	Bellevue
Kohut Lea Garamszentkereszt	Bellevue
Biró Henrik Budapest	Breiner
Dr. Herz Mór Budapest	Breiner
Dénes Sándor Szombathely	Breiner
Seyk János dr. Cernowitz	Janette
Finger M. Wien	Quarnero
Straus Irén Wien	Wruss
Vas Aladárné Budapest	Szegő
Weisz László Zenta	Szegő
Raucherker Pál Kritzendorf	Grand H.
Mohrer Sigmund Frankfurt	Grand H.
Miksovsky Alois Wien	Grand H.
Seidl József	Posthorn
Kauc Alois Gamling	Posthorn
Széchenyi Gyula gróf Steinach	Haas

Beeskö Berta Steinach
Belitska Sándor Budapest
Lutz Ferdinánd Bludeuz
Kovács Aodlf Budapest
Sziklai Zsigmond Budapest
Salomon József Klagenfurt
Korcin Vincenz Budapest
Kalmár Sándor Budapest
Gáspár József Budapest
Vankar F. Laibach
Pap József Tiszalök
Laurenschitsch Ottó Kimberg
Stefanovits Leopold Leipzig
Schiewik Hermine Leipzig
Verő Arnold Budapest
Schatz Mária Budapest
Reinle Gyula Budapest
Krayewski Stefan Lemberg
Gugenberger Károly Szeged
Barna József S.-Szt.-György
Holló János Kaposvár
Vajda Dániel Munkács

Haas
Bellevue
Bellevue
Bellevue
Bellevue
Staatsb. K.
Royal
Royal
Mimi
Wruss
Giovani
Plesch
Plesch
Plesch
Janette
Janette
Janette
Scheller
Manser
Securanst.
Securanst.
Securanst.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az újonnan átalakított, jól ismert

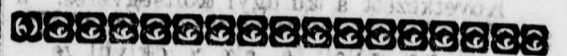
AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.)
vendéglőt saját számlámra átvettem. Kitűnő konyha, isztriai és dalmát borok, Puntigam sör.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGADOK.

Számos látogatást kér

FRANCOVICH RÓBERT.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

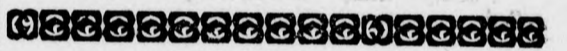
Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

December 1-től 15-ig.

Kezdete pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKÉP. Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Szénüzlet nyitás.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy az „Ilona fürdő” udvarában

—o SZÉNUZLETET NYITOTTAM —

hol is porosz valamint trifaili darabos kőszén bármilyen mennyiségben a legolcsóbb árak mellett, leolmozott zsákokban

házhoz szállítva

kapható. Megrendeléseket 13-92 és 13-93 telefonszámok alá kérek.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását. Teljes tisztelettel

Kell Henrik

Magyar cukrászda Abbaziában

Reichsstrasse 39 villa Shanzer.

Kizárólag természetes teavajból készített elsőrendű cukrászsütemények. Rendelések házhoz szállítva gyorsan eszközöltetnek.

Kávé, csokoládé, frissítő italok.

A Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.

takarékletések után

5% kamatot térít

A tőke és járadékadót a bank sajátjából viseli.

Butorok

Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések vagy egyes butordarabok készpénzen vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is.

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-93 szám.

„Riunione Adriatica di Sicurtà” Biztosító társaság

Főügynökségi irodája

(ügyvezető: nemes MARINI JÁNOS)

mai napon áthelyezett az újonnan épült BACCICH PALOTÁBA, Riva Cristoforo Colombo 8 sz. II. em.

TELEFON: 14-60 sz.

KÖZGAZDASÁG.

+ Az **Atlantica** Tengerhajós Részvény társaság hajói közül az **Atlantica** elhaladt Gibraltár mellett Rotterdamba, a **Budapest** elhaladt Gibraltár mellett Várnába, a **Fiume** elhaladt Konstantinápoly mellett rotterdami útján, a **Gróf Khuen-Héderváry** utban van Rotterdamból Dhunstonba, a **Gróf Serényi Béla** Brailában rakodik Rotterdam részére, a **Hunnia** utban van Marseilleből Brailába, a **Kossuth Ferenc** kirakodik Brailában, a **Magyarország** utban van Zeából Marseillebe, a **Morawitz** elhaladt Lizzard mellett Rotterdamba, a **Polnay** elhaladt Gibraltár mellett anverszi útján, a **Szterényi** elhaladt Fortespuria mellett Fiuméba.

+ A **dalmát borbehozatal ellen.** Ujabban ismét Baranya vármegye törvényhatósága fordult a földmívelésügyi minisztériumhoz, szigorú intézkedések elrendelését kérve a dalmát törökölborok behozatala ellen, mely a magyarországi bortermelőket súlyosan károsítja.

+ A **Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az **Attila** gőzös Bombayban rakodik ki, az **Augusztus Főhercegnő** gőzös utban van a Tyneből Ancona felé, a **Corvin** gőzös Galatz és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina Konstanza, Várna és Burgasz kikötők érintésével, az **Erdély** gőzös penarth—buenos-ayresi útján érintette Madeira kikötőjét, a **Gróf Tisza István** gőzös ausztrália—fiumei útján érintette Kolombo kikötőjét, a **József Ágost Főherceg** gőzös Ausztráliában rakodik Fiume részére, a **Kárpát** gőzös Barryban rakodik Buenos-Ayres részére, a **Kelet** gőzös Galatz és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina Konstanza, Várna és Burgasz kikötők érintésével a **Kossuth** gőzös Anverszben rakodik ki, az **Orsova** gőzös Anverszben rakodik ki, a **Tátra** gőzös Konstanzában rakodik London részére, a **Turul** gőzös Marseilleben rakodik ki.

+ A **Norddeutscher Lloyd** ajánlata az **osztrák** kormányoknak. A **Norddeutscher Lloyd** nagyfontosságú lépésre határozta el magát. Ajánlatot tett az osztrák kormányoknak, hogy hajlandó ezentul Triesztből rendszeres járatokat indítani Amerikába, a fedélközi utasok tekintetében magát az osztrák kormány ellenőrzésének alávetni és az osztrák kormány egyéb óhajainak is eleget tenni, ha ugyanolyan jogokat fog kapni, mint az engedélyezett kivándorlási hajóstársaságok. Tudvalevő, hogy a **Norddeutscher Lloyd** a **Hamburg—Amerika—Linie**-vel együtt főrésztulosa az **Austro-American** társaságnak és hogy az osztrák kormány ép azért favorizálta a **Canadian Pacific** társaságot,

mert az **Austro-American** társaság érdekelte Pool ellen akart akeiőt kezdeni. A **Norddeutscher Lloyd** most ajánlatával kapcsolatosan kijelentette, hogy hajlandó az **Austro-American** társaságnál lévő részvényérdekeltségét a kormánynak átengedni, ha viszont a kormány nem támogatja többé a **Canadian** és beengedi a **Norddeutscher Lloyd**ot is a trieszti kikötőbe. Ennek az ajánlatnak igen nagy jelentősége van Magyarország szempontjából is, mert ezzel a titkos kivándorlás céljaira a trieszti kikötő is megnyílik, a nélkül, hogy az arra felé irányuló kivándorlásra a kormánynak a határrendőrségen kívül egyéb befolyása lehetne.

Törv. védve.

Utánzatoktól óvako djunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi „MENTHOMOL-CUKORKÁK“.

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen.

Ara: 1 doboz 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és droghériában. Vásárlásnál vigyázzunk a „Menthomol“ névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie!

Gyár: **EGGER A. FIA.** csász és kir. udvari szállító, **BÉCS.**

NEMES bazár, Fiume

VIA FIUMARA 15.

Üzletátalakítás miatt az összes raktáron levő cipő, játékaru, karácsonyi és újvi ajándéktárgyak stb. stb. mélyen leszállított árak mellett adatnak el.

Ritka alkalom!

Uj- szörmeáru-üzlet!

Lazzarini A.

SZÜCSMESTER ÉS SAPKAKÉSZITŐ

Via Petrarca 6. szám. (Dubravesics-ház

(a dohánygyár mögött)

elvállal mindennemű szörme- és prémárak gyors és pontos elkészítését és átalakítását.

Olcsó árak!

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Talajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Méz

különlegesség kicsinyben és nagyban, nagyobb vételnél jelentékeny árengedménnyel kapható

Fleischhacker C.

tejcsarnokában

Fiume, Piazza Elisabetta. — Naponta friss bécsi kolbász.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Magyar és németül beszélő budapesti leány

Elárusítónőnek vagy pénztárosnőnek

állást keres fiumei üzletben. Cim a kiadóhivatalban.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az **ALGA** egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás** ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Ne fogadjon el más lámpát, mint

„TUNGSRAM“

felirásu valódi drótlámpát

Hazai gyártmány!!

Óvakodjunk utánzatoktól!!

Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági R. T. Ujpest. 4.

Tungsramp lámpa darabja 1.20 K.

Élvállalja gáz- és villanyvilágítás, valamint vízvezeték bevezetését. Nagy raktár a gázvilágításhoz szükséges eszközökben, padlók, automobílok s más gépek részére való olajakban. Fichtolin készületek, gazolin, petróleum és naftára járó gépek. Legújabb gyártmányok. Arusítás kicsinyben és nagyban igen jutányos árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

BARBETTI ÁGOST - FIUME

Táviratcim: BARBETTI Via R. Sanzio. Telefon szám 14-55.

Bevásárlási alkalom.

Az óvárosi Piazza Santa Barbara 4. száma alatt levő

Kordic Ferenc-féle

készruha- és női divatárúüzletben, valamint az első emeleti raktárban levő összes áruk eladásra kerülnek.

Eladnak mélyen leszállított áron gyapjutarok (kotzen), és paplanok. Nagy raktár flanelben, barchendben s különböző kelmékben. Női felsőkabátok és köpenyek 8-10 koronáért **Alkalmi hét!** Az áruk eladása után az üzlet átalakításnak lesz alávetve.

Új nagy butorraktár

Via Galileo Galilei No 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok, ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisch Ignác.

A görzsi asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inást, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetítettnek.

Padjen József - Fiume

Via E. De Amicis 6 sz. Telefon 221. Via G. Carducci 8 sz. Telefon 14-64.

Nagy raktár kő- és faszénben, vágott fában és kőolajban.

Elárusítás kicsinyben és nagyban. Házhozszállítás. Nérsekelt árak. Nagyobb megrendeléseknél engedmény.

Horváth Ferencz - Fiume

Via Fr. Petrarca 4.
angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a legújabb divat és mérsékelt árak mellett. Elfogad bármennemű tisztítást és javítást.

ÉRTESEITÉS.

Tisztelettel értesitem Fiume és környékének n. é. közönségét, hogy a via Marco Polo és via Galileo Galilei sarkán levő jól ismert Mavrinac P.-féle fűszerüzletet saját számlámra átvettem s azt

Špiler Viktor

név alatt tovább vezetem. Üzletemet felszerelem a legfrissebb fűszer- és csemegeárakkal nagyban és kicsinyben való elárusításra.

A m. t. közönség jóakaratu támogatást kéri kiváló tisztelettel

Špiler Viktor.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címzés, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításon dícsérő okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRATÓL FELJEBB.

Órák, Ékszeres, Gramofonok és Lemezek

olcsón kaphatók;

valamint JAVÍTÁSOK eszközöltetnek:

VERMES magyar órásnál

Viale Deák 22.

(a pályaudvarral szemben)

ÉRTESEITÉS.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy nov. 22-én, szombaton, istriai borraktárt nyitottam a Türr István utca 4 száma alatt. A termelési helyen vásárolt, fehér és vörös boraim elsörendű minőségűek s mérsékelt árban kaphatók. Családoknak bármilyen nagyságu hordókban házhozszállítás. Rendelések vendéglősök és kereszmarosok részéről telefonon is elfogadtatnak. Telefonszám 335. A m. t. közönség pártfogását kéri.

SCALA EDE tulajdonos.

Vendéglő „AZ ARANY SZARVAS” -hoz.
(AL CERVO D'ORO)

Fiume, Via Lodovico Kossuth 5. A posta közelében.

Teljesen újalakított helyiség. Olasz és német konyha. Dalmát és isztriai borok. Refosco. Muskoták és pezsgő. Naponta friss hal különlegességek. Előfizetések jutányos árak mellett elfogadtatnak. Kényelmes és teljesen újon berendezett szobák idegenek számára olcsó árakon. A kereskedelmi utazók kedvenc találkozó helye.

Miletta József, tulajdonos.

Valóban olcsó és célszerű

Marácsonyi és női ajándék!

Még csak rövid ideig!

25-50 százalék edgedményen!

Kaphatók a valódi KOBRAK cipők, mert ez a márka megszűnik.

Megérkeztek a valódi amerikai Barry cipők, melyek kizárólag csak a

VÉRTES S. cipőraktárban kaphatók.

Corso No. 46.

Telefon sz. 10-01.

Carlo Fried, Fiume

Viale Deák 60. (Giardino Pubblico mellett).

Dús választék Uri-, női-, fiú- és gyermek öltönyökben és munkás ruhákban. Túl nagy készlet miatt

Marácsony-ig mélyen leszállított árak!

Occasio!

Alkalom!

Amerikai cipőüzlet Corso 31 sz. Via Fosso 1 sz.

T. Blažić - Fiume.

Egységes árak.

Egységes árak.

Férfiak és nők részére.

Elegáns kivitelben.

THE CHICAGO SHOE 16,50 kor.

THE NORIS SHOE 18,50 kor

